

Ἀπολούθως διηγούμενος τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς τύχας τοῦ ἥρωος, συμπλέκει αὐτάς μὲ τὰς τύχας καὶ περιπετειάς τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων ὑπλορηγῶν, μὴ παραλείπων περιγραφὰς τῶν τύπων, ἐφ' ὧν ἐγένοντο τότε αἱ μάχαι, καὶ ζωγραφῶν εὐξιοπίστως ζώντων προσώπων χαρακτῆρας καὶ ἔθη λαῶν. Πρὶν δὲ τοῦ ποιητοῦ τοῦτο μόνον γινώσκουμεν ὅτι ἐξῆν κατὰ τὸ 1520 καὶ ὅτι ἐπορεύσατο ἐν Ἰταλίᾳ ἐπαγεθὼν δὲ εἰς τὴν πατρίδα Ζάκυνθον, ἔγραψε τὸ ποίημα τοῦ Βούα εἰς κοινὸν ἰδίωμα Ἑλληνικὸν καὶ στίχους Ἀλεξανδρινούς. Πρέπει νὰ παρατηρήσω πρὸς τοῦτους ὅτι τὸ ποίημα τοῦ Κορωναίου εἶναι ἡ πρώτη ἐποποιεῖα ἢ εἰς τὴν καθομιλουμένην Ἑλληνικὴν τῶν νεωτέρων χρόνων γραφεῖσα, καὶ διεκτικεῖ χαρακτῆρα καὶ ἦθη, οἳς εἰθίζοντο τότε πρὸ Ἑλλήνων καὶ Ἰταλιώταις. Τὸ χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον κατέχει ἡ βιβλιοθήκη τοῦ σερποῦ βασιλέως ὑμῶν εἶναι τὸ μόνον διασωθὲν μεταξὺ τῶν εἰρηπιῶν τοῦ χρόνου· διότι οὐδεὶς τῶν καταλόγων τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς σοφῆς Εὐρώπης περιέχει τὸ ὄνομα αὐτό. Εἰς οὗν ἡ σπάνη Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, τοῦ τελευταίου ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων αὐτοκράτορος ἐν Κωνσταντινουπόλει, λαμπρύνει τὴν ὑπλορηγίαν τοῦ ὑμετέρου βασιλέως, οὕτω καὶ τὸ χειρόγραφον τοῦ Κορωναίου τάσσεται μεταξὺ τῶν πολυτίμων Ἑλληνικῶν λειψάνων, ἅτινα διατηροῦνται ἐν ταύτῃ τῇ βασιλευσούσῃ τῆς ἀρτισυστάτου Ἰταλικῆς μοναρχίας. Τοιαῦτα ἀπαντῶ ὑμῖν ἐπὶ διαφωτισεῖ τῶν ἐρωτημάτων περὶ τοῦ ποιήματος τοῦ Κορωναίου, τὸ ὁποῖον ὡς ἐπιτετραμμένος παρὰ τοῦ ὑμετέρου βασιλέως τὴν ἐπιστάσιαν τῆς ἰδιωτικῆς αὐτοῦ βιβλιοθήκης φυλάττετε ποσοῦταν ἐπιμελῶς, καὶ προθυμοποιεῖσθε νὰ δεικνύετε εἰς πάντα ἐραστὴν τῶν πατριῶν σπουδῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἧτις νῦν ἐφάμιλλος τῇ Ἰταλικῇ καλλιεργεῖται παρ' ἑμογενῶν καὶ ἀλλογενῶν, ὅπως προσεγγιστὴ τὴν ἀρχαίαν δόξαν τῆς.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΙΩΤΗΣ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ.

—οοο—

Αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ ἀποδημίαι εἰς τὴν ἀρκτικὸν πόλιν.

Μεταξὺ τῶν πρώτων γεωγραφικῶν προβλημάτων περὶ ἃ ἐσχολήθησαν συντόμως καὶ ἐπὶ μακρῶν σοφοὶ καὶ περιηγηταὶ πολλὰς ὑποστάνας ὁδύνας καὶ θυσίας, τάσσεται βεβαίως καὶ τὸ περὶ τῆς ἀρκτοδυτικῆς (α) λεγομένης διόδου, τῆς ἀγούσης ἀπὸ τοῦ

(α) Ὁνομάθη ἀρκτοδυτικὴ διότι ὅλοι οἱ ἐπιχειρήσαντες, τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῆς ἤρξαντο ἀπὸ ἀντιπολῶν καὶ ἐχώρισαν πρὸς δυσμὰς. Ὁ ἀνακαλύψας ὁμοίως εἶπε τέλους αὐτὴν Νι' Clure ἤλθε ἐξ ἐναντίας ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, ὡς θέλομεν ἰδεῖ περὶτωτέρω.

Λαγκαστρείου πρὸς τὸν Βεχρίνειον πορθμὸν. Γνωστὸν δὲ ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο πρατέθη μὲν τὴν δεκάτην πέμπτην, μόλις ὅμως ἐλύθη τὴν δεκάτην ἐνάτην ἑκατονταετηρίδα, καὶ τοῦτο μετὰ μεγίστης θυσίας.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ διαλάβωμεν ἰδίως περὶ τοῦτου, καλὸν νὰ ἀναδράμωμεν ἐπὶ μικρῶν εἰς τὰ παρελθόντα, ὅπως παραστήσωμεν εὐκρινέστερον ζήτημα χρονολογούμενον ἐκὸ Χριστοφοροῦ Κολόμβου καὶ ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς.

Γνωστὸν πόσον ἐξικτόντο αἱ φαντασίαι κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ὅτε πρὸ μὲν τῆς καταστροφῆς τῆς ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας οἱ Ἕλληνες, μετ' αὐτὴν δὲ οἱ Γενουήσιοι καὶ οἱ Ενετοὶ, ἐπισκεπτόμενοι τὰς Ἰνδίας, ἐπανέρχοντο φέροντες ξένα προϊόντα, καὶ παράξενα διηγούμενοι περὶ τῶν ἀπωάτων ἐκείνων χωρῶν. Ὁ ἀρωματικὸς ταύτων ἀτρ, διερχόμενος διὰ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐμέθυσε τοὺς κατοίκους τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Οὐδ' ἄλλως ἄρα ἔπαρον ἴαν μετὰ τὴν εὑρετὴν τῆς πυξίδος (α) πολλαὶ ἐγένοντο ἀποπειραὶ ὅπως εὐρεθῆ ὁδὸς κατ' εὐθείαν φέρουσα εἰς τὰ περῶνα τοῦ πλουσίου καὶ μυστηριώδους ἐκείνου τόπου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἰσθμὸς τοῦ Σουέζ, ἔλειτο φραγμῆς ἀδιάβατος κατὰ τὴν Μεσόγειον, τὰ πλοῖα ἤναγκάθησαν νὰ ζητήσωσι διόδον κατὰ τὸν ἀτλαντικόν· ταύτης δὲ εὐρεθείσης, τὸ διάστημα δὲ ἀντιζήλων ἡγεμονιδῶν τῆς Μεσογείου, τῆς Γενουῆς λέγομεν καὶ τῆς Ἰνετίας, ἀπώλεσε τὴν λάμψιν αὐτοῦ, καὶ ἀντὶ τοῦτου ἀνελάμψε κράτος μικρὸν καὶ ἀρανές. Ἰῆς Εὐρώπης ὅλη κατακυριεύσε τότε ἀνήκουτος ἐνθουσιασμός, δραστηριότης ἀπαράμιλλος ἐγὼ νῆθη, καὶ εὐγενεῖς τυχοδιώκται, ἐφάμιλλοι τοῦ Γάμα καὶ τῶν Ἀλβουκέρκου ἐτόλμησαν νὰ διασχίσωσι τὰ κύματα νέων θαλασσῶν, καὶ ν' ἀναπετάσωσι τὰ ἰστία πρὸς ἀγνώστους ἀνέμους. Ἡ Εὐρώπη ἄπικσα συνεταράχθη, πλοῖα καὶ ναῦται ἀπεστελλόντο ὡς πρόεδροι μελλόντες νὰ συνδέσωσι σχέσεις μετὰ διαφόρων λαῶν, καὶ νὰ χαραῖσσι νέας ὁδοὺς χάριν τῆς ἐμπορίας· διότι μόνη ἡ τοῦ Ἐ ἐλπιδος ἀκροατικῆς δὲν ἤρκει εἰς τὴν δαστηριότητα, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀντιζήλιαν τῶν ἐθνῶν.

Καὶ αὐτὸς ὁ Κολόμβος τί ἄλλο ἐζήτησε ἢ διόδον πρὸς δυσμὰς, ὁποῖαν ὁ Λάσκος δὲ Γάμας εὗρε πρὸς ἀνατολὰς; Ὁ εὖ δὲ ἔμαθον ἐν Εὐρώπῃ τὴν ἀνοκάλυψιν αὐτοῦ, ἡ ἔκστασις πάντων ὑπέβη μεγίστη, καὶ πάντες ἐθαύμαζον τὸν μέγαν θαλασσοπῆραν, τὸν εὐρόντα διὰ τῆς δύσεως ὁδὸν πρὸς τὴν ἀνατολήν· διότι κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζον ὅτι ἡ Ἰμερικὴ εἶναι παράρτημα τῆς Ἀσίας καὶ οὐχὶ νέα ἡπειρος. Καὶ αὐτὸς ὁ Κολόμβος

(α) Ἡ πηξίς, ἴσως δὲ καὶ ὁ τύπος καὶ ἡ πρώτη μετεφέρθησαν ἐκ τῆς Κίνας εἰς τὴν Εὐρώπην. Καὶ ἄγνωστον μὲν πότε ἀκριβῶς μετεφέρθησαν αἱ τρεῖς μεγάλα αὐτὰ ἀνακαλύψεις, πιθανώτατον ὅμως ὅτι οἱ Πορτογάλοι κατέλαβον ὁλόκληρον τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν ἀνατολικὴν Εὐρώπην· διότι τότε οἱ εὐρωπαϊκοὶ πρόεδροι, καὶ μάλιστα οἱ τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας, συνητήθησαν μετὰ τῶν τῆς Ἀσίας ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ μεγάλου Σάν τῆς Τερταρίας.

βος υπέπεσεν εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα, ὑποθέσας ὅτι ὁ νέος κόσμος ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἀσιατικῆς ἠπείρου ὅθεν καὶ Ἀρκτικές Ἰνδίας ὠνόμασε τὰς νέας χώρας, καὶ Ἰνδοὺς τοὺς κατοίκους αὐτῶν, καὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα σώζονται καὶ σήμερον (1).

Ἐκ τῆς ἀκατασχέτου ταύτης πρὸς τὰς Ἰνδίας ὀρμῆς, προέκυψαν καὶ αἱ πρῶται ἀπόπειραι πρὸς ἀνακάλυψιν διόδου κατὰ τὰ προσάρκτια τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ θαλασσοπόροι ἰδόντες μετ' ἐκπλήξεως νέον κόσμον μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας ὡς γιγαντιῶδη φραγμὸν, ἐπεχείρησαν νὰ ἀποφύωσι τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἔμποδον, καὶ νὰ ἀναζητήσωσι πρὸς νότον καὶ βορρῆν ὁδὸν φέρουσαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν ἰδίων ὀνειρῶν. Καὶ τὴν μὲν πρὸς νότον διόδον ἀνεκάλυψεν ὁ Μαγγελάν, ἡ δὲ πρὸς ἄρκτον μόλις μετ' ἀγῶνας καὶ μόχθους τριῶν καὶ ἡμισείας ἑκατοντατηρίδων ἀνεκαλύφθη. Ὁ πρῶτος ὅστις ἐπεδόθη εἰς ἀναζήτησιν βορειοδυτικῆς διόδου ὑπῆρξεν ἕκ τῶν Ἐνετῶν ἐκεῖνων, οἵτινες μετὰ τὸν Μαρκόπουλον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Ζένη, συνετέλεσαν δραστηρίως εἰς τὴν πρόσδον τῆς γεωγραφικῆς ἐπιστήμης ἐννοούμεν δὲ τὸν Σεβαστιανὸν Καβότταν, ὅστις μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰωάννου ἀνεκάλυψε τὸ 1496 ἔτος τὴν Νέαν Γῆν. Ὁ Ραμουσίος, σοφὸς γεωγράφος ἀκμάσας τότε, διηγεῖται ὅτι ὁ Καβόττας ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀγγλίας εἰς Ἀμερικὴν τὸ 1498 μετὰ δύο πλοίων χορηγηθέντων ὑπὸ Ἐρρίκου τοῦ Ζ', ἐλπίζων νὰ εὑρῇ ὁδὸν συντομωτέραν φέρουσαν εἰς Ἰνδίας. Παρὰ πᾶσαν ὁμῶς προσδοκίαν, εἰ καὶ ἀπῆλθε μέχρι τοῦ 56 παραλλήλου τοῦ πλάτους, οὐδὲν κατώρθωσε. Τὸ 1500 ἔτος ὁ ἐκ Πορτογαλλίας Γάσπαρος Κορτερσάλ ἀνεκάλυψε τὴν Terra di Labrador, καὶ ἐξέλαβεν ἀντὶ τῆς ζητουμένης διόδου στενὸν τινα πορθμὸν, γενόμενον μετὰ ταῦτα γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Πορθμὸς τοῦ Ἀνιάν.

Τότε ἐράνησαν τὸ πρῶτον οἱ πρόδρομοὶ τοῦ λαοῦ ἐκεῖνου, ὅστις τοσοῦτον ἐμελλε νὰ δοξασθῇ κατὰ τὰς ἀρκτικές ἀνακαλύψεις. Ὁ ἄγγλος Οὐίλλιγβυ ἀνεγνώρισε τὸ Σπίτζεργ καὶ ὑπερέβη τὴν ἀρχαίαν καὶ προβληματικὴν Θούλην, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Φόρβιστερ, καὶ Δάυϊς καὶ Ἰδσων ἐχάραξαν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τοῦ χάρτου τῶν πολιτικῶν χωρῶν.

Τὸ 1741 ἔτος Βέχριν ὁ περιώνυμος δανὸς ναυσιπόρος, σταλεὶς εἰς Κιμσαάτταν ὑπὸ Πέτρου τοῦ Μεγάλου ἀνεκάλυψε τὸν ταυτώνυμον πορθμὸν, τὸ δὲ 1770 ἀπλοῦς τις ἔμπορος, ὁ Ἐαρν, εὑρε τὴν θάλασσαν ἣν ἄλλος ἔμπορος, ὁ Μάκ Κένση εἶδε μετὰ εἴκοσιν ἔτη κατὰ τὸ στόμιον τοῦ ταυτωνύμου ποταμοῦ. Ὁ δὲ μέγας Κόκ, ὁ ἀξίως οὗτος πρόδρομος τοῦ Ρὸς καὶ τοῦ Φραγκλίνου, ἀροῦ περιέπλευ-

σεν ὄλας σχεδὸν τὰς θαλάσσας, διέβη τὸ 1776 τὸν Βεχρίνιον πορθμὸν, καὶ ἀνέβη πρὸς ἄρκτον μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰσῦ. Ἀποκρουσθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν πάγων ἐπανήλθε, καὶ ἔπεσε θύμα ἀγρίου κατοίκου τῆς νήσου Λουαί.

Τίς δὲν ἐνθυμεῖται ὅτι καὶ ὁ Chafsaubriand, νέος ἔτι καὶ ἄσημος, ἀγνοῶν τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ τύχην καὶ συλλαβῶν παράβολα σχέδια, κητέλησε νὰ ἀναζητήσῃ διὰ ξηρῆς τὴν διαβόητον διόδον; Τίς οἶδεν ἐὰν καὶ αὐτός, ὡς καὶ τότε ἄλλοι, δὲν ἐθάπτετο ὑπὸ τῶν πάγων τοῦ πόλου;

Ἐπὶ τρεῖς λοιπὸν αἰῶνας καὶ σχέδια καὶ ἀπόπειραι ἀπετύγχανον, καὶ ὡς φάντασμα ἐξηρανίζετο ἡ ἀρκτοδυτικὴ διόδος ἄλλὰ καὶ τὰ ὄνειρα αὐτὰ περὶ τῆς ὠφελείας τῆς διόδου πρὸ πολλοῦ εἶχον διασκεδασθῆ, καὶ τὸ πρόβλημα ἔμενεν ὡς ζήτημα ἀπλῆς θεωρίας. Ἀλλ' ἐπέπρωτο νὰ εὑρεθῇ ἡ λύσις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καθ' ἡμῆς χρόνων ἡ ἀνακάλυψις δὲ αὕτη ὑπερέβη κατὰ τὴν ἀξίαν πᾶσας τὰς ναυσιπορίας ἀρχαίας τε καὶ νεωτέρας ὅσαι ἐπὶ τούτῳ ἐγένοντο.

Α'.

Τὴν 19 Μαΐου 1845 δύο πλοῖα, ὁ "Ερεβος καὶ ὁ Τρόμος, ἀποπλεύσαντα ἐκ τῆς Ταμέσης διευθύνθησαν πρὸς βορρῆν ἦσαν δὲ αὐτὰ ἐκεῖνα ἄτινα ὑπὸ Ἰάκωβον Κλάρκ Ρὸς, ὀδηγήσαντα τὴν βρετανικὴν σημαίαν μέχρι τοῦ 79 παραλλήλου πρὸς μεσημέριαν, πρὸς τὸ νοτιότερον δηλαδὴ πλάτος εἰς ὃ ἐφθασάν ποτε οἱ ναυσιπόροι, ἔδωκαν τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὰ δύο ἡφαίστεια τὰ κείμενα ὡς κολοσσιαῖα ὄρια κατὰ τὰ πέρατα τῆς γῆς, ὧν αἱ ἐκρήξεις εἶχον μόναι ἕως τότε διαταράξει τὴν αἰωνίαν σιωπὴν τῆς ἀνταρκτικῆς ἐρημίας ἀνακαινισθέντα καλῶς καὶ ἐφωδιζθέντα διὰ πολλὰ ἔτη, τὰ δύο ἀτρόμητα πλοῖα διευθύνθησαν πρὸς τὰς ἀρκτικές χώρας ὑπὸ τὸν Ἰωάννην Φραγκλίνον.

Δὲν ἦτο δὲ πρωτόπειρος ὁ Φραγκλίνος περὶ τὰ τοιαῦτα (α) διότι ἐκ τριῶν προηγουμένων ἀποδημιῶν, ὧν αἱ δύο ἐγένοντο διὰ ξηρῆς, εἶχε μάθει καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν κινδύνων εἰ οὐς ἐξετίθετο. Τὸ 1820 καὶ 1825 ἔτος εἶχεν ἐπισκεφθῆ μετὰ τοῦ διδάκτορος Richardson τὰς ἀρκτικές χώρας τῆς Ἀμερικῆς ἡ δὲ πρώτη τῶν δύο τούτων ἀποδημιῶν, γενομένη μετὰ τὸν ταλαιπωρῶν καὶ στερήσεων, ὧν καὶ μόνη ἡ διήγησις ἐκπλήττει τὸν ἀναγνώστην, εἶχε διαρκέσει τρία ὄλα ἔτη. Διέτραξε δὲ κατὰ τὰς δύο ταύτας ἀξιωματικῶν περιηγήσεις πεζῆ, δι' ἐλκίθρου ἢ διὰ θαλάσσης καὶ ποταμῶν τρεῖς χιλιάδας λευγῶν εὑρε τὴν παραλίαν τῆς πολιτικῆς θαλάσσης, καὶ ἐξεπλήρωσεν ὁ ἀτρόμητος ἐκεῖνος περιηγητῆς τὴν τε-

(α) Ἐν Νέα Γρενάδη οἱ μαῦροι καὶ οἱ λευκοὶ ὀνομάζουσι καὶ σήμερον ἔτι τοὺς αὐτόχθονας Κίνους ἢ Κι-έζους. Τὸ 1830 ἔτος ναύτης τις εὔρεν ἐντὸς τῆς ἄμμου τῆς ἀπέναντι τῆς Κάλπηρ (Γι-βραλτάρ) κειμένης ἀφρικανῆς παραλίας μέγα Ἰνδικὸν κάρυον ἀπολελιθωμένον, καὶ ἐν αὐτῷ περιηγητῆν μετὰ γοθικῶν χαρακτῆρων ἡ δὲ σημείωσις τοῦ Κολλέμβου ἐξ ἐκεῖνων αἰ. ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν ὅτε ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς ἀθανάτου αὐτοῦ ἀποδημίας κατελήφθη ὑπὸ στυγεράς τρικυμίας.

(1) Τὸ 1860 ἔτος κατετάχθη εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν ὡς ἀπλοῦς παῖς, ὅπως καὶ ὁ Κόκ καὶ ὁ Νέλσον, καὶ προεβασθεὶς κατὰ τάξιν εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς γένητο πλοίαρχος δικρότου. Παρευρέθη δὲ εἰς τὴν κατὰ τῆς Κοπενάγης ἐπίθεσιν, εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Νέας Αὐρηλίας, καὶ εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον τῶν Ἑλλήνων. Κατὰ τὴν ἐν Τραπαλγῶν ναυμαχίαν ἦν δοκίμος ἐπὶ τοῦ Βελλερεφόντου.

λευταίαν θέλησιν τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἀνοψάσας ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν τῆς ἀρκτικής νήσου Γαβρόν, κειμένης παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Μακένση, τὴν σημαίαν ἣν εἶχεν ἐγχειρίσει αὐτῷ ἡ γενοαία ἐκείνη γυνή (α).

Ὅτε ἀπερασίθη νὰ γίνωσι νέαι ἐρευναι κατὰ τὰς ἀρκτικές χώρας, συνέβη τι ἄξιον μνήμης. Ὁ Κ. Ρίτσαρ Κίγκ, περιηγητὴς γνωστὸς ἕνεκα τῶν ἀνακαλύψεων αὐτοῦ, ὡσεὶ προέβλεπε τὴν τραγικὴν λύσιν τοῦ ἐπιχειρήματος, ἐγράψε πολλάς ἐπιστολάς καὶ ὑπομνήματα πρὸς τὸ ναυαρχεῖον, παριστῶν τὸ ἐπικίνδυνον καὶ ἥττον εὐστοχον τῆς διὰ θαλάσσης περιηγήσεως, καὶ συμβουλεύων τὴν διὰ ξηρᾶς. Καὶ ἀληθῶς οὐκ ὀλίγοι περιηγηταί, οἵτινες ἀναχωρήσαντες ἐκ τῆς Καναδικῆς ἐπεσκέφθησαν τὰς ἀρκτικές χώρας τῆς ἀμερικανικῆς ἡπείρου, ἐπέτυχον, καὶ ἕνεκα αὐτῶν ἐγένετο γνωστὴ ὅλη σχεδὸν ἡ παραλία ἀπὸ τοῦ Βεχρινείου πορθμοῦ μέχρι τοῦ Great Fish River (ποταμοῦ τοῦ Μεγάλου Ἰχθύος). Ἀλλ' ἀπὸ τούτου μέχρι τῆς νήσου Μελβίλλης πάντα ἦσαν ἄγνωστα. Ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ, καὶ τοι μικροτάτῳ, κείμεναι, ἔλεγεν ὁ Κ. Ρ. Κίγκ, τὸ τρισαιῶνιον πρόβλημα, ἦτοι τὸ τῆς ἀρκτικῆς διόδου.

Καὶ ὅμως ἐνεκρίθη ἡ διὰ θαλάσσης περιήγησις. Μόλις δὲ ἐπανῆλθεν ἐκ Γασμανίας ὁ Ι. Φραγκλίνος ἦν ἐκυβέρνησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη μετὰ πολλῆς φρονήσεως καὶ ἐμπειρίας, καὶ παρεκάλεσεν ἐπιμόνως νὰ ἀνατεθῇ αὐτῷ ἡ διεύθυνσις τοῦ νέου ἐπιχειρήματος.

— Δὲν προτιμᾶτε, εἶπεν αὐτῷ ὁ πρῶτος λόρδος τοῦ ναυαρχείου Ἀδδινγκτων, νὰ ἀναπαυθῆτε μετὰ κόπους ἐξήκοντα ἐτῶν;

— Ἔχετε λάθος, Μιλῶρδε, ἀπεκρίθη ὁ Φραγκλίνος, μόνον πενήκοντα ἐννέα ἐτῶν ἡλικίαν ἔχω.

Τὰ πληρώματα τῶν δύο πλοίων συνέκειντο ἐξ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ὀκτώ ἀνδρῶν, ἐξ ὧν οὐδεὶς εἶδε πλέον τὴν ἀγγλίαν. Αἱ τελευταῖαι τοῦ Φραγκλίνου ἐπιστολαὶ ἐγράφησαν ἐν τῇ γροενλανδικῇ νήσῳ Δίσκῳ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1845 ἔτους. Τὰ δύο δὲ πλοῖα τὰ κομίσαντα αὐτὰς εἰς τὴν Εὐρώπην, εἶχον ἀπαντήσαι τὸν Ἐρεβοῦ καὶ τὸν Τρόμον, προσηλωμένους ἐπὶ ὄρους πάγου· τὰ πληρώματα ἀνέμενον ἀνοπόμονα τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως, ὅπως πλεύσωσι πρὸς τὸν Λαγκάστρειον πορθμὸν, καὶ εἰσελθῶσιν εἰς τὰς τρομερὰς θαλάσσης ὅπου ἐμελλον νὰ ταφῶσιν.

Ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης οὐδεμίαν εἰδήσιν ἐφθασεν εἰς τὴν Εὐρώπην περὶ τοῦ Φραγκλίνου καὶ τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ. Οἱ ἀναγνώσται ἐνθυμοῦνται (β) πόσον περιπαθῶς ἐφρόντιζον περὶ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ δύο ἡμισφαίρια, καὶ ὅτι ἄνδρες μεγάθυμοι, ἀφειδήσαντες ἐπὶ δώδεκα ὀλόκληρα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτῶν, ἔτρεψαν ἵνα σώσωσιν εἰ δυνατόν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοὺς μάρτυρας ἐκείνους τῆς ἐπιστήμης.

Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1847 ἔτους τὸ ἀγγλικὸν ναυ-

αρχεῖον, ἀνήσυχον διὰ τὴν διετῆ σιωπὴν τοῦ Φραγκλίνου, ἀπεράσισε νὰ σταίλῃ πλοῖα εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ. Συμβουλευθὲν δὲ ἐπὶ τούτῳ τοὺς κυρίους Ρίτσαρδσον καὶ Ἰακώβον Ρόε, ἤκουσεν ὅτι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτῶν ὁ Τρόμον καὶ ὁ Ἐρεβος ἀπεκλείσθησαν ὑπὸ τῶν πάγων ἐντὸς τινος ὁρίσκου πρὸς μεσημβρίαν τῆς νήσου Μελβίλλης. Ἐξοστρεμώτον δὲ εἶναι ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τῶν ἐνδόξων τούτων περιηγητῶν ἀπεδείχθησαν σχεδὸν ἀκριβεῖς· διότι μετὰ ἐνδεκα ἔτη τὰ ἴχνη τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων ναυσιπόρων εὐρέθησαν ὑπὸ τοῦ Μ. Κλιντοκ κατὰ τὰ παραλία ἐκεῖνα.

Τρεῖς λοιπὸν ναυτικαὶ μοῖραι παρεσκευάσθησαν συγχρόνως· ἡ μία, ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Κέλλετ, συγκειμένη ἐκ δύο πλοίων, τοῦ Κήρυκος καὶ τοῦ Πλουβιέρου, διατάχθη νὰ διαβῇ τὸν Βεχρινεῖον πορθμὸν, καὶ νὰ πλεύσῃ πρὸς ἀνατολὰς ὅσον μικρὰν ἦν δυνατόν. Εἰς τὴν δευτέραν, τὴν ὑπὸ τὸν Ρίτσαρδσον καὶ Ράπ, ἀνετέθη ἡ διὰ ξηρᾶς ἐπίσκεψις τῶν ἀρκτικῶν αἰγιαλῶν τῆς ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ Μακένση μέχρι τοῦ Copper mine river (ποταμὸς μεταλλείων χαλκοῦ) καὶ νὰ φθάσῃ εἰς Βικτώριαν καὶ Οὐόλαστον, καὶ ἡ τρίτη ὑπὸ τὸν Ἰακώβον Κλαρκ Ρόε, παρηγγέλλθη νὰ εἰσχωρήσῃ διὰ τῶν πορθμῶν τῆς Λαγκαστρίας καὶ τοῦ Βαβρόν μέχρι τῆς νήσου Μελβίλλης καὶ τῆς Βάγκης.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο ἦτο ἄριστον, καὶ ἡ ἐκδοσις αὐτοῦ, εἴποτε δὲν παρενέπιπτον ἐμπόδια, ἤθελεν ἴσως ἀποβῆ κατὰ πάντα εὐστοχος. Αἱ τρεῖς αὐταὶ μοῖραι ἤθελον σχηματίσαι τρίγωνον, οὗτινος αἱ πλευραὶ, προσεγγίζουσαι ἀλλήλας, ἤθελον συσταίλει βαθμηδὸν τὸ πεδῖον ὅπου ἐγίνοντο αἱ ἐρευναι, καὶ περικλείει τὸ πρόβλημα ἐντὸς στενωτέρων ὁρίων, ὥστε νὰ εὐρεθῇ ταχύτερον ἡ λύσις αὐτοῦ. Καὶ ὅμως παρ' ὀλίγον ἐματαιοῦτο τὸ σχέδιον.

Αἱ δύο πρῶται μοῖραι περιπλεύσαναι τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς ἀμερικῆς, οὐδὲ ἴχνος τοῦ Φραγκλίνου ἀπίντεσαν, ματαίως δὲ ὁ Κ. Ράε ἐδοκίμασε τὸ 1849 ἔτος νὰ φθάσῃ μέχρις Οὐόλαστον.

Ἡ τρίτη μοῖρα, ἡ ὑπὸ τὸν Ρόε, συγκειμένη ἐκ δύο πλοίων, τῆς Ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ Ἀεικρευτοῦ, ὧν ἕκαστον εἶχεν ἐβδομηκοντα καὶ δύο ἀνδρῶν πλήρωμα, ἀνεχώρησε τὴν 12 Μαΐου 1848· διαβύσα δὲ τὸν πορθμὸν τοῦ Βαβρόν, κατελήθη ὑπὸ τοῦ χειμῶνος ἐν τῷ λιμένι τοῦ Νορθόλδου (North Somerset). Ὁ χειμὼν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα εἶναι καὶ διεξοδικὸς καὶ ἀριμύτατος· ἀλλ' εἰ καὶ τὰ πλοῖα περικυκλώθησαν ὑπὸ πάγων, οἱ ἐν αὐτοῖς ὅμως δὲν ἔμειναν ἀπρακτοὶ, ἀλλὰ βαδίζοντες ἐπὶ τῆς πεπηγυίας θαλάσσης ἐπεσκέφθησαν διάφορα μέρη, καὶ ἦλθον πρὸς μὲν μεσημβρίαν μέχρι τοῦ North Somerset καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Βιρδ, πρὸς δὲ δυσμὰς μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Βούννυ· εἰς μάτην ὅμως· ἀνήγειραν δὲ πολλαχοῦ καιρῆρας (α) ἐν αἷς ἀπέθηκαν τροφὰς

(α) Ἡ Ἑλεονόρα Ἄννα Πόρτον, πρώτη σύζυγος τοῦ Φραγκλίνου, ἦτο καὶ ποιήσας οὐχὶ ἀναξίως λόγου ἐδημοσίευσε.

(β) Περὶ Φραγκλίνου πολλάκις ἐγράψεν ἡ Πανδώρα, ἰδίως δὲ ἐν τῷ φυλλαδ. 202, σελ. 238.

(α) Εἶδος κρυπτῶν ἐν γῆσει κατὰ τὰς ἀρκτικές χώρας· ἵνα δὲ φυλάσσονται ἐπὶ τῶν ἄρκτ. γ. καὶ τῶν λύκων καὶ γίνονται

καὶ σημειώσεις ἐγγράφου; ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς τὰ πληρώματα τοῦ Φραγκλίνου εἴποτε διέβαινον ἐκεῖθεν. Συλλαβόντες δὲ καὶ ἀλώπεκας, προσήρτησαν περὶ τοὺς λαίμοις αὐτῶν χαλκίνοὺς κλοισύς, ἐφ' ὧν ἦσαν κεχραγμέναι εἰδήσεις περὶ τῆς μοίρας καὶ περὶ τοῦ τόπου ὅπου διεγείμαζε, καὶ μετὰ ταῦτα ἀφῆκαν αὐτάς. Ἐπειδὴ τὰ ζῶα ταῦτα συνειθίζουσι ν' ἀπέρχονται καὶ εἰς ἀπώτατα μέρη πρὸς ἀναζήτησιν τροφῆς, πιθανὸν ἦτο νὰ εἴνωσι κομισταὶ αἰτίων εἰδήσεων πρὸς τὸν Φραγκλίνον καὶ τοὺς συνεταίρους αὐτοῦ.

Παρελθόντος τοῦ χειμῶνος ὁ Ῥός ἀπεπειράθη νὰ προχωρήσῃ πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς νήσου Μελβίλλης· ἀλλ' ἡ *Ἐπιχείρησις* καὶ ὁ *Ἀνηγνυτής* προσπλωμένοι μεταξὺ ἀπεράντου πεδίου πεπηγύτος, περιφέρειαν ἔχοντας πεντήκοντα μιλίων, καὶ στροβιλοῦσιν ἀκατασχέτως παρ' αὐτοῦ πρὸς ἀνατολάς μετὰ ταχύτητος δέκα μιλίων τὴν ἡμέραν, διέβησαν τὸν πορθμὸν τοῦ Βαρφίνου καὶ τὸν τοῦ Λαγκάττερ, καὶ μόλις μεταξὺ τοῦ ὄρμου Βαρφίνου ἐσώθησαν ἀπὸ τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ ριμολκοῦ, μεταξὺ τοῦ ὁποῦ πολὺ λάκις ἐκινδύνευον νὰ συντριβῶσιν. Ὁ Ῥός ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1850 ἔτους.

Ἀλλὰ καὶ ὁ *Ἀστὴρ* τῆς *Ἀρκτοῦ*, πταλεῖς τὸ ἔαρ τοῦ 1849 ἔτους ὑπὸ τοῦ ναυαρχείου ὁπιοῦ φέρει ἰδηγίας καὶ τροφῆς πρὸς τὸν Ῥός, σχεδὸν ἀπέτυχε· διότι παρασυρθεὶς ὑπὸ πάγων πέραν τοῦ 76 παραλλήλου, εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Ουόλστενχολμ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Γροελλανδίας, ἤναγκάσθη νὰ διαχειμάσῃ ἐκεῖ. Ποτὲ ἄλλοτε πλοῖα εὐρωπαϊκὰ δὲν διεγείμασαν εἰς τοιοῦτο κλίμα. Τὸ ψύχος ἦτο ὑπερβολικόν, καὶ οἱ εἰς τὸ θερμόμετρον κατέβη εἰς 55 ὑπὸ τὸν πάγον. Ἐπανελθόντος δὲ τοῦ θεροῦ, ὁ *Ἀστὴρ* τῆς *Ἀρκτοῦ* διέβη τὸν Λαγκάττερικον πορθμὸν· ἀλλ' ἔπειδὴ οἱ πάγοι ἔρραττον τὴν πρὸς δυσμὰς ὁδὸν, ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀποθέσας πρῶτον ἐπὶ τῆς νήσου Ουόλλανττον τροφῆς καὶ ἰδηγίας.

Ἡ ἀποτυχία τῶν πρῶτων τούτων ἐπειρῶν ἐπέβλησε μὲν τὴν ἀνησυχίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς ἄλλης Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐξεπληξεν αὐτάς· διότι ὅταν ἡ περιηγητὴς ἀντιπάλους ἔχη τὴν τρομερὰν φύσιν τῆς ἀρκτοῦ, καὶ τὰ ψύχη, καὶ τὰ πάγη, καὶ τὰς χιόνας καὶ τὰς θυέλλας καὶ τὰς τρικυμίας αὐτῆς, μωρὸς ἤθελεν εἶσθαι ἐν εἰσεώρει βεδάϊαν τὴν ἐφαρμογὴν ἔστω καὶ τοῦ σωφροτέρου σχεδίου. Καὶ εἴαν κατορθώσῃ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας μεταξὺ τοσοῦτων καὶ τοιοῦτων κινδύνων, τί θέλει ἀρα γινεῖ τὸ πλοῖον αὐτοῦ τὸν Ἰούλιον, ὅτε συντριβόμενων τῶν παγετῶν καταβυθίζονται καὶ αἱ φραγμαὶ εἰς τῶς συνέχοντες τὴν ὄρμην τῶν θαλασσῶν ἐκεῖνων;

Ὁ Μίλτων ἔθετο τὸν θάνατον παρὰ τὰς πύλας τοῦ ἄδου. Οὕτω καὶ κατὰ τὰς θαλάσσας ἐκεῖνας ὁ

θάνατος ἐρίπτεται ἀόρατος, ἀγωνιζόμενος ν' ἀποδιώξῃ ἀπὸ τοῦ κράτους αὐτοῦ τὸν τολμηρὸν τὸν ζητοῦντα νὰ εἰσέλθῃ διὰ τῆς βίας· ὁ θάνατος δὲ οὗτος εἶναι τόσῳ μάλλον σκληρὸς, ὅσῳ ἡ μὲν ἠθικὴ ἐνέργεια καὶ αἱ φυσικαὶ τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις εἰς πολὺ πλέον ἀνίσχυραι, ἀκαταμάχητα δὲ τὰ δπλαῖνα ἐδωκεν ἐκείνω ἡ φύσις. Μικτὴν ὁἶσε master, (πρωράτης τῶν πάγων) παρκατρεῖ ἀπὸ τῶν ἰσθμῶν τὴν πορείαν τῶν τρομερῶν τούτων ἐχθρῶν καὶ τὰς κινήσεις τοῦ stream (ρεῦματος)· διότι πολλακίς μιᾶς μόνης στιγμῆς ἐχθρική ἐπίθεσις ἐξαρανίζει καὶ τὸ στερεώτερον πλοῖον. Ὁ γνωστότατος κηπουρὸς Σκόρρεδου βεδάϊαι ὅτι ἐντὸς ἐνὸς μῶνου ἔκρος ἀπωλέσθησαν οὕτω τριάκοντα πλοῖα καὶ ἐπέκεινα. ἡ εἶδον ἐν, λέγει, προσβληθὲν ἐκκτέρωθεν ὑπὸ δύο γιγαντιαίων πάγων καὶ καταποντισθὲν ἐν ἀκαρεῖ. Μόνη ἡ ἄκρη τοῦ μεγάλου ἰσθοῦ ἔμεινε ἠρθὶα ὑπὲρ τὸν ὑγρὸν τοῦτον τάραν, ὡς νεκρικὸν σύμβολον· ἕτερον πλοῖον ἀνωρθώθη ἐπὶ τῆς πρῶτης αὐτοῦ ὡς ἵππος ἀναγκασίας, καὶ δύο ἄλλα τρεῖς ἰσθοῦς ἔχοντα διεστρωθήσαν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην ὑπὸ πάγων ὄξυτάτων μακρῶν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν πόδας. »

Παράλια τινὰ μάλιστα κατέστησαν ἰδίως περιώνομα διὰ τὸ πλῆθος τῶν δυστυχημάτων αἵτινα συνέβησαν παρ' αὐτά. Ἐντὸς τοῦ ὄρμου τῆς Μελβίλλης, ὅπου σχηματίζονται τρομερὰ ὄρη πάγων (icebergs) καταποντίσθησαν ὑπὲρ τὸ διακόσια πλοῖα. Τὰ παγετὰ ταῦτα ὄρη εἰσὶν ἀδυσπόπητοι ἐχθροὶ, ἀλλὰ καὶ περίεργοι. Ἀἴφνης ἀκούεις τρομερὰν ἐκρηξίν ὡς σύγχρονον κανονίων πάταγον, συντράσσουσιν καὶ αὐτὰ τὰ θεμέλια τῆς γῆς, καὶ βλέπεις ὄρος ἀποσπώμενον ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, καὶ καταπίπτον εἰς τὴν θάλασσαν (α) καὶ φριδερὸς ἐπιγίνεται σάλος, ὅστις διαδιδόμενος πολλὰ μίλια μακρὰν ἀναγγέλλει ὅτι καὶ νεὸς γίγας μετακίκεν εἰς τὸν Ἰκεκόν.

Οἱ παγετὰ οὗτοι κολοσσοὶ περιταϊσόμενοι ὑπὸ τῶν κυμάτων, λαμβάνουσι σχήματα ποικίλα καὶ ὅλως περίεργα· καὶ νῦν μὲν φαίνονται ὡς ἡραίστρια πλατυτάτους ἔχοντα κρατήρας, νῦν δὲ ὡς δάμοι ὑπερνερεῖς, πλεονίων τῶν ὁποίων ὁ τοῦ ἐν Ῥώμῃ Ἀγίου Πέτρου ἤθελε φανῆ νάνος, καὶ ἄλλοτε πύραμίδες πλατυτάτα ἔχουσαι τὰ βάθρα, καὶ ὕψος ὑπερέχον κατὰ πόλλας ἑκατοντάδας ποδῶν τὸ μνηεῖον τοῦ Χέοπος. Οὗτοι μὲν ὁμοιάζει θαλασσιανὴν κόγχην, πλατυτάτην ἔχουσαν ὅτῃν μετ' ἀλαβαστρίνων στύλων ἐκεῖνος δὲ κῶνον σάχαρος ἢ δισκον. Ἰδοὺ φρούριον τὰ τεῖχη ἔχον καταστραμμένα καὶ τὰς ἐπάλλξεις κρημιζόμενας εἰς τὴν ἀβυσσον· ἰδοὺ νήσος κινήτη μετ' ἀκρωτηρίων καὶ ὄρμων, ἰδοὺ καὶ σικνή πεπηγμένη ὡς ἐν πολέμῳ κορρητικῶ καίται ὑπόγειον δῶματὰ ἔχον σκοτεινὰ· ἀλαχοῦ πυλῶν ἀμοιζῶν ἔργον ἐμπειροτάτου τεχνίτου. Ἐνίοτε ἀρκτοὶ ἀναβαίνουν εἰς τὰ γιγαντιαία ταῦτα ὄρη, ὧν πολλακίς καὶ ἑκατοστὺαὶ σφύρσουσι διὰ μιᾶς. Τότε τὸ

μακρότερον γνωστὰ πρὸς τοὺς ὀδοιπόρους, οἷτινες εἰσέρκουσιν ἐν αὐτῇ τροφῆς καὶ ἰδηγίας ἀποθεθείσας εἰς εἰς ὑπὸ τῶν πρῶτων περιηγητῶν, ἐγείρεται ἐφ' ἐκάστης αὐτῶν πυραμίδος ἐκ λίθων. Καὶ εἰ Ἐσκιμῶσι δὲ κατ' ἀναζήτησιν καὶ φραγῆς, ὅπου ἀποβῆσθαι ἰσχυρὸς πλήρης ἰλαίου φωκῆς καὶ φαλαγγῆς.

(α) Τα icebergs εἰσὶ πρῶτα τῆς γῆς, μετακίκεντα εἰς τὴν θάλασσαν ἡτις καταρῶγει τὰ βάθρα αὐτῶν. Πηγνύονται ἐξ ἐπὶ πάντων τῶν ἐπὶ κατα τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Γροελλανδίας.

Φέμα γίνεται περιεργότερον· διότι νομίζεις ὅτι βλέπεις μυθώδη πόλιν γιγάντων, ἐκτισμένην ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἧς αἱ κυκλώπειοι οἰκοδομικὴ ἀποσπασθεῖσαι τῆς γῆς· καὶ διὰ μυστηριώδους δυνάμεως ἐπιπλέουσαι, παρασύρονται ἀναμῖξ ὑπὸ τοῦ ρεύματος· ἡ σύγκρουσις δὲ αὕτη καθίσταται ζωηρότερα ἐὰν ἀνθρωπίνη φωνὴ διεγείρῃ τὴν βροντοβόλον κλιῶ τῶν κυματινομένων ἐκείνων ὁρέων· διότι ἀντικρουμένη παραπέμπεται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο, ὡστε νομίζεις ὅτι ἀκούεις φωνὰς πολλὰς καὶ συγκεχυμένας. Ἴδοι δὲ τί οἱ Ἔσχιμῶοι δοξάζουσιν ὅτι ἐντὸς τῶν κρυσταλλίνων ἐκείνων παλατιῶν κατοικοῦσιν ἀόρατα πνεύματα, καὶ πιστεύουσιν ὅτι συνδιαλέγονται πρὸς ἄλληλα.

Τινὲς τῶν κολοσσῶν τούτων, πλάτος ἔχοντες χιλιομέτρων, ἀνυψοῦσι τὴν κορυφὴν ἑκατοστυίας ποδῶν ὑπεράνω τῶν κυμάτων. Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἰσορροπίας, ἡ βάσις αὐτῶν ἢ ἐν τῇ θαλάσῃ εἶναι ἐπιτυχικὴ μεγαλύτερα, εὐκόλον νὰ ἐννοήσωμεν ὁ πόσον τεράστιον εἶναι τὸ μέγεθος αὐτῶν. Διὸ ἐνίστα τὰ ὑπερόψηλα ταῦτα ὄρη προσκολλώμενα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης μένουσι ἀκίνητα. Ὁ Ῥὸς εἶδε ποτὲ τοιοῦτο διαμεῖναν δέκα ἔτη εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. Ἰπάρχουσι καὶ ἄλλα, ὧν ἡ βάσις φθάνει μέχρι τοῦ ἐποβαλασσίου ἐναντίου ρεύματος. Τότε οἱ κολοσσιαῖοι ἐκείνοι ὁ και, φερόμενοι ὑπὸ ἀοράτου δυνάμεως, ἀναβαίνουσιν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, ἐνῶ οἱ μικρότεροι, παρασυρόμενοι ὑπὸ τοῦ ρεύματος τῆς ἐπιφανείας, καταβαίνουσιν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον. Τούτων τινὲς φθάνουσι καὶ μέχρι τῆς Δέας Γῆς, ἐνίστα δὲ καὶ πορρωτέρω, ψυχραίνουσι τὴν περίξ ἀτμοσφαιραν, καὶ ἀπειλοῦσι τὰ πλοῖα· ἀναλύονται δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν θερμότερων ὑδάτων.

Ἄλλα καὶ οἱ μικρότεροι πάγοι δὲν εἶναι ἀκίνδυνοι, διότι συσσωρευόμενοι ἐνίστα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, πίπτουσι κατὰ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου, ὡστε σκοποῦντες νὰ κυριεύσωσιν αὐτοῦ ἐξ ἐφόδου. Τὰ δὲ πληρώματα, ὁ κλιζόμενα τότε διὰ πελέκων ἀμύνονται ὡς ἄλλοι πολιτορχοῦμενοι ἐντὸς φρουρίου καὶ ἀγωνίζονται ν' ἀποκρούσωσι τοὺς ἐφορμῶντας. Ἄλλ' οἱ μὲν ἐν τῷ φρουρίῳ παλαιοῦσιν ἄνθρωποι πρὸς ἀνθρώπους, ἐνῶ ὁ ἀρκτικός ναυτιπόρος ἀντίπαλον ἔχει τὴν φύσιν αὐτῆν, καὶ κατὰ τῶν προσβολῶν αὐτῆς πρέπει νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτόν.

Μόλις φανῆ ἐρχόμενος ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀρκτου ἔγκος, ἐξ ἐκείνων οὗς οἱ κητοθήρακι ὀνομάζουσι πεδία παγερά (icefields) καὶ εὐθὺς τὰ πλοῖα φεύγουσι πληεῖστα· διότι ἐὰν κρουσθῶσιν ὑπ' αὐτῶν ἀφείκτως ἐπόλλονται.

Ὁ περιώνυμος κητοθήρας Οὐίλλιαμ Σκόρεσβυ, δευτεῖς ἔπερ πάντα ἄλλον παρατήρησε καὶ ἐμελέτησε τὰ διάφορα ἀρκτικά φαινόμενα, βεβαιῶσι ὅτι εἶδε πεδία παγερά ἔχοντα δέκα μὲν λευγῶν πλάτος τριάκοντα πέντε δὲ μῆκος, καὶ πάχος ποδῶν πενήκοντα καὶ πέντε· ἕνεκα δὲ συνεχῶν συγκρούσεων μετ' ἄλλων πάγων συγκυλλῶνται πρὸς ἀλλήλους, καὶ σχηματίζουσι πεδιάδα ἔχουσαν κοιλάδας, λόφους καὶ σειρὰς ὁρέων· ἡ παχυτάτη χιὼν ἢ καλύπτουσα τὰ πεδία

ταῦτα ἀναλύεται τὸ ἔαρ, καὶ μεταβάλλεται εἰς εὐρυτάτας λίμνας γλυκεῖς ὑδατος. Κατὰ τὸν Σκόρεσβυ, ἡ ταχύτης μεθ' ἧς κινοῦνται οἱ ὄγκοι οὗτοι καὶ ἡ δύναμις τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν οὐ μόνον εἰσι τρομεραὶ, ἀλλὰ καὶ ἀξιοπερίεργοι. Καὶ ποτὲ μὲν ἡ κίνησις γίνεται κυκλοτερῆς, ὅτε στρέφονται μετὰ ταχύτητας πολλῶν μελίων τὴν ὄραν, ποτὲ δὲ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν· ἐν δὲ ποτε συγκρουσθῶσι πρὸς ἄλλον εἴτε μένοντα ἀκίνητον εἴτε πλέοντα πρὸς ἄλλην δευθύντην, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τρομερόν. Φαντάσθητε ὄγκον ἔχοντα κατὰ τὸν Σκόρεσβυ, βάρος δέκα χιλιάδων ἐκατομμυρίων ἀγγλικῶν τουνων, ἧτοι, 40, 450,000,000,000 χιλιογράμμων γαλλικῶν, συγκρουόμενον πρὸ ἄλλον ἰσοδάρῃ κινούμενον ἀντιθέτως· ἡ σύγκρουσις δύο σειρῶν ἀτραμαξῶν κινουμένων μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ὁρμῆς, ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ὑπάρχει, δὲν ἀρκεῖ νὰ δώσῃ ἀκινῆσαν καὶ ἰδέαν τῆς ἄλλης ἐκείνης συγκρούσεως· ὁ ἄνθρωπος, καὶ κατὰ τὰ θαυμαστότερα αὐτοῦ ἔργα, εἶναι ἀδύνατος ἀπομιμητῆς τῆς φύσεως. Ἐνίστα τὰ δύο ταῦτα πεδία παλαιότερα ὡς δύο γίγαντες, συντριβόνται, καὶ τὰ ὑπερμεγέθη αὐτῶν συντρίμματα ἀνυψοῦται ὡς ὑπερνεφεῖς πυραμίδες. Οὐαὶ τῷ πλοῖῳ ἐκείῳ καθ' οὗ ἤθελον ἐπιπέσει οἱ δύο ἀντίπαλοι! ὡς κόκκος σίτου ἐντὸς πατρῶν μύλου ἀποτεροῦται ἐν ἀκαρεῖ.

Ὁ σωρὸς οὗτος ὅστις καταβαίνει ἀπὸ βορρᾶ παρασυρόμενος ἀπὸ ἀόρατον ρεῦμα καλεῖται pack· τὸ pack δὲ τοῦτο ἔχει χρώματα λαμπρὰ, πρασινιστὰ ὡς ἡ θάλασσα καὶ γλυκὰ ὡς ὁ οὐρανός. Καὶ μέρη μὲν οὗτου εἰσι γλυκεῖα, μέρη δὲ ἀλμυρὰ, διότι ἄλλα ἐπιχηματισθῆσαν ἐντὸς αὐτῆς, καὶ ἄλλα ἐν τῷ Ἰκεανῷ γεφυμασμένοι ὀφθαλμοὶ διακρίνει εὐκόλως αὐτὰ· τὰ μὲν γλυκεῖα ἔχουσι χρῶμα κρυστάλλου, τὰ δὲ ἀλμυρὰ εἰσι λευκότερα· τὰ πρῶτα εἰσι τραχύτερα καὶ ἐπομένως φερόμενα τῶν ἄλλων.

Τὸ pack συμπήγνεται βαθμηδὸν ἐκ πάγων οἵτινες ὠθηόμενοι ὑπὸ τῶν ἀνέμων, συνέρχονται καὶ συγκυλλῶνται, διὰ τοῦτο καὶ ἀπικτῶσι πολλάκις μεγίστην ἔκτασιν· λαμβάνουσι δὲ ποικίλα σχήματα, καὶ φαίνονται ποτὲ μὲν ὡς πεδιάδες μετ' ἀγρῶν, ποτὲ δὲ ὡς ὄρη, ἄλλοτε ὡς κοιλάδες καὶ ἄλλοτε ὡς κήποι· οὐδ' ὁ ἐπιτιθητότερος γρηγορὸς κάλαμος ἱκανοὶ νὰ παραστήσῃ τὰ ἐπιχαριτὰ σχήματα καὶ τὰ ὠραιότερα χρώματα αὐτῶν.

Ἐνίστα ἡ ἔκτασις τῶν packs εἶναι ἀπέραντος· ὁ φράσσων περὶ τὸν Ἰούλιον τὸν ὁρμὸν τοῦ Βαρφινίου ἔχει τεσσαράκοντα περίπου λευγῶν πλάτος καὶ μῆκος ἀνάλογον.

Ὅτε δὲ ὁ ἀνεμὸς πνέων σφοδρῶς συνταράσσει τὴν κινήτην ταύτην πεδιάδα καὶ διχμερίζει αὐτήν, τὸ θέμα καθίσταται μεγαλοπρεπέστατον· διότι ἄλλο δὲν ἀκούεις εἰμὴ ταραχὴν, θόρυβον καὶ κρότους. Οἱ διαραγέντες πάγοι πλανῶνται μόνοι, ὡς τεμάχια μεγίστης παιοπλίας συντριβείσης, καὶ ὁ Ἰκεανός φαίνεται ἐπιχειρῶν πάλιν ἀκάθεκτον πρὸς τοὺς πάγους τοὺς γεννηθέντας ὑπ' αὐτοῦ. Τὰ κύματα λυσσῶντα καὶ ἀφρίζοντα ἐκρήγνυνται κατὰ τοῦ πλεοντος σκοπέλου, καὶ σπάπτοντα σπῆλαια κατὰ τὰς

πλευρὰς αὐτοῦ βραθυροῦνται μετὰ μκυθμοῦ. Ὁ δὲ παγερὸς ἐκεῖνος ὄγκος συνταρασσόμενος καὶ ὡς ὑπὸ ζάλης συσχεθεὶς κλονεῖται καὶ ἀρισταλαντεύεται ὡς οἰνοβαρὴς, ἕως οὗ συναντῶν ἄλλα πάγη ἰσχυρότερα ἢ ἀκίνητα συντρίβεται μετὰ πατάγου καὶ πληροῦ τεμαχίων τὸ πέλαγος.

Ἐν ἀναπολήσωμεν τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν κατὰ τὰς ἀρκτικὰς θαλάσσας κινδύνων, πρέπει βεβαίως ν' ἀπορήσωμεν οὐχὶ διὰ τὸν πολὺν ἀριθμὸν τῶν ναυαγούντων πλοίων, ἀλλὰ διὰ τὸν τῶν σωζομένων ἀνθρώπων. Καὶ σημειωτέον ὅτι ἐπιπολιζίως μόνον καὶ ἀτελῶς περιεγράψαμεν τοὺς κινδύνους τῶν ἐπισκεπτομένων τὸν πολιτικὸν ὠκεανὸν προχωροῦντες θέλομεν γνωρίσει αὐτοὺς κάλλιον. Οἱ κατὰ πρῶτον τολμήσαντες νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰς θαλάσσας ταύτας ὠνόμασαν τὴν μεσημβρινὴν ἄκρην τῆς Γροελάνδης ἀκρωτήριον ἀποχαιρετισμοῦ (Farewell), ὡς εἰ ὁ ὑπερβαίνων αὐτὸ κατέλιπε τὸν κόσμον ἵνα μεταβῇ εἰς τὰ βασίλεια τοῦ θανάτου. *Lasciate ogni speranza voi ch' entrate.* Καὶ ὄντως πόσοι διαβάντες τὸ ἀκρωτήριον ἐκεῖνα δὲν ἐπανήλθον πλέον!

Τὰς δραστηρίους ὁμοῦ ψυχὰς θέλγει ἀκατασχέτως ὁ κίνδυνος· διὸ θέλομεν ἰδεῖ καὶ πάλιν τὸν ἄνθρωπον παλαιόντα μετὰ πλείστης ἐπιμονῆς πρὸς τὴν φύσιν, καὶ νέους στρατιώτας διαδεχομένους τοὺς ἡττηθέντας, αἵτινες ἐπὶ τέλους καταβυθίζοντες τὴν ἀντίπαλον ἀρκτικὴν θάλασσαν ἔρπασαν τὸ μέγα αὐτῆς μυστήριον.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΠΟΙΗΣΙΣ (*).

—οοο—

Ἐκ Πέστας τῆ 20 Φεβρ. (4 Μαρτ. 1861.)

Ἐλλογιμώτατε καὶ εὐγενέστατε Κύριε!

Ἡ πατριωτικὴ ψῆχὸν τοῦ Οὐγγρικοῦ ποιητοῦ Vörssmarty (ὀνομαζομένη Szózat), ἦν ἐν ἐκάστῳ τῶν πολιτικῶν ἑορτασμῶν οἱ Οὐγγροὶ τραγουδοῦσιν, εἰς δεκα ἡδὴ γλώσσας μεταφρασθεῖσα, ἐνεψύχωσέ με ἵνα μεταφράσω αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ὠραιστάτην τῶν ἐνδόξων νῦν Ἑλλήνων γλώτταν ἐν τῷ τοῦ πρωτοτύπου μέτρῳ, τοῦτέστιν ἰαμβεῖῳ, ἥτοι κατὰ *Χριστοπούλου Στιχουργικῆν* ἐν στίχοις ὀξυτόνοις καὶ παραξυτόνοις, ὧν καθὲ πρῶτος μὲν ἐστὶν ὁ-

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝ. Τόσο μᾶλλον προθύμιος δημοσιεύομεν τὴν ἀνωτέρω μετάφρασιν, ὅσο ἀποθεσκνύει ὅτι αἱ ἐν τῇ Δύσει σοφοὶ καταγίνονται καὶ εἰς τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς τὴν μελέτην. Καὶ παρ' ἄλλων δὲ ἔθνων ἐπισήμων ἐλάδομεν ἐπιστολάς ἑλληνιστὶ γεγραμμένας.

Κατὰ τὸν καθηγητὴν Κ. Γέλφου τὸ οὐγγρικὸν ἐκεῖνο ἔπος μεταφράσθη εἰς πολλὰς γλώσσας. Καὶ μεταφράσθη δικαίως, διότι σπανίως ἤρμηνεύθησαν διὰ στίχων αἰσθητὰ πατριωτικὰ μετὰ τοσαύτης θερμότητος. Εἰς τὰς ὑπὲρ ἐλευθερίας εὐχὰς τῶν Οὐγγρῶν συνηθεὶ καὶ ἡ Ἑλλὰς τὰς ἰδίας αὐτῆς, ἐνθυμουμένη μάλιστα αὐτῆς εὐγνωμοσύνης τὸν ἔνδοξον μὲν ἀλλ' ἀτυχῆ ἦρωα τῆς Πάρης, καὶ τὸν ἀδοξαστὸν ἦρωα τῆς Κασσοβίας.

κτασύλλαβος, καθὲ δεύτερος δὲ ἐξασύλλαβος, ὅς ἐν ἐκάστῃ στροφῇ μετὰ τοῦ ἄλλου ἐξασύλλαβου ὁμοιοκαταληκτεῖ.

Πρὸς ἀκριβεστέραν ἐπίκρισιν ἐγχειρίζω ὑμῖν καὶ τὴν ἐν πεζῷ λόγῳ μετάφρασίν τῆς.

Δὲν ἄγνοῶ μὲν ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες ἀξιοθαύμαστα ἔχουσι παντός εἶδους ποιήματα, ὧν καὶ ἓνα μετέφρασα διὰ τοὺς συμπατριώτας μου, ἀλλὰ πιστεύω ἅμα, ὅτι τὰ τῶν ἐλευθέρων ἔθνων αἰσθητὰ ἀλλεπαλλήλου εἶναι ἀξία προσοχῆς.

Ἦθεν παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν, καταχωρίσατε εἰς τὴν πολύτιμον *Νέαν Παρδώραν* τὴν μετρικὴν μου μετάφρασιν, ἂν δὲν πταιῆ πρὸς τὴν ιδιότητα τῆς Στιχουργικῆς.

Τέλος δὲ πάντα τὰ ἔλθια εὐχόμενος ὑμῖν, διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Εὐπειθέστατος θεράπων

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΛΦΥ

Καθηγητῆς τῆς κλασικῆς φιλολογίας
ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Πέστας.

Τῷ Ἐλλογιμωτάτῳ Κυρίῳ Ν. Δραγοῦμ
συντάκτῃ τῆς *Νέας Παρδώρας*.

Πρόσκλησις

(Ἐκ τοῦ Οὐγγρικοῦ τοῦ Μιχαήλ Vörösmarty).

—οοο—

Ἀτρόμωσ πίστιν εἰς τὴν πατρίδ'
ὦ Οὐγγρε! τήρησε
αὐτ' εἰς ἡ κούρια καὶ ταγή,
ἢ τρέφει, θάπτει σε.

Ἐκτός τῆς τὸ παγκόσμιον
σοὶ τόπον δὲν μετρεῖ
ἂν εὐτυχῆς, ἂν μὴ, εἰδῶ
'πεθάγειν ζῆν τε χρή.

Αὐτ' εἰς ἡ γῆ, ποῦ τόσοι σου
πατέρες ἔπασαν,
πρὸς ἦν καὶ δέκ' αἰῶνες πᾶν
τὸ κλέος ἔδασαν.

Ἐδῶ 'πολέμου τοῦ δεινοῦ
Ἀρπάδου οἱ στρατοί,
εἰδῶ συνέτριψε ζυγὸν
Οὐριάδου τὸ σπαθί (*).

(*) Ὁ Ἰωάννης Οὐμάδης ὀνομάζεται ἐν τῷ Ἱστορίῳ Πολιτικῆ Κωνσταντινουπόλεως (ἀπὸ τοῦ 1391 ἕως τοῦ 1378 ἔτους) Ἰαγγός, «ὅς ἦν μέγας στρατηγός.»